

$$z = x + iy \quad \bar{z} = x - iy \quad \operatorname{Re} z = \frac{z + \bar{z}}{2} \quad \operatorname{Im} z = \frac{z - \bar{z}}{2i}$$

Odvodi

<i>funkcija</i>	<i>odvod</i>
c	0
<i>x</i> ^{<i>n</i>}	<i>n</i> <i>x</i> ^{<i>n</i>−1}
<i>a</i> ^{<i>x</i>}	<i>a</i> ^{<i>x</i>} ln <i>a</i>
^{<i>a</i>} / _{<i>x</i>}	<i>a</i> ^{<i>x</i>}
^{<i>a</i>} / _{<i>x</i>} ln <i>a</i>	<i>x</i> ^{<i>x</i>} (1 + ln <i>x</i>)
ln(<i>x</i>)	¹ / _{<i>x</i>}
log _{<i>a</i>} (<i>x</i>)	¹ / _{<i>x</i> ln(<i>a</i>)}
sin(<i>x</i>)	<i>cos</i> (<i>x</i>)
cos(<i>x</i>)	<i>−sin</i> (<i>x</i>)
tan(<i>x</i>)	¹ / _{<i>cos</i>²(<i>x</i>)}
cot(<i>x</i>)	^{−1} / _{<i>sin</i>²(<i>x</i>)}
arcsin(<i>x</i>)	¹ / _{√1−<i>x</i>²}
arccos(<i>x</i>)	^{−1} / _{√1−<i>x</i>²}
arctan(<i>x</i>)	¹ / _{1+<i>x</i>²}
arccot(<i>x</i>)	^{−1} / _{1+<i>x</i>²}
sh(<i>x</i>) = ^{<i>e</i>^{<i>x</i>}−<i>e</i>^{−<i>x</i>}} / ₂	ch(<i>x</i>)
ch(<i>x</i>) = ^{<i>e</i>^{<i>x</i>}+<i>e</i>^{−<i>x</i>}} / ₂	sh(<i>x</i>)
th(<i>x</i>) = ^{sh(<i>x</i>)} / _{ch(<i>x</i>)}	¹ / _{ch²(<i>x</i>)}
cth(<i>x</i>) = ¹ / _{th(<i>x</i>)}	^{−1} / _{sh²(<i>x</i>)}
arsh(<i>x</i>) = ln(<i>x</i> + √ <i>x</i> ² + 1)	¹ / _{√1+<i>x</i>²}
arch(<i>x</i>) = ln(<i>x</i> + √ <i>x</i> ² − 1)	¹ / _{√1−<i>x</i>²}
arth(<i>x</i>) = ¹ / ₂ ln ^{1+<i>x</i>} / _{1−<i>x</i>}	¹ / _{(1+<i>x</i>)(1−<i>x</i>)}

Pravila za odvajanje

<i>funkcija</i>	<i>odvod</i>
<i>f</i> (<i>x</i>) ± <i>g</i> (<i>x</i>)	<i>f</i> '(<i>x</i>) ± <i>g</i> '(<i>x</i>)
<i>f</i> (<i>x</i>) · <i>g</i> (<i>x</i>)	<i>f</i> '(<i>x</i>) · <i>g</i> (<i>x</i>) + <i>f</i> (<i>x</i>) · <i>g</i> '(<i>x</i>)
^{<i>f</i>(<i>x</i>)} / _{<i>g</i>(<i>x</i>)}	^{<i>f</i>'(<i>x</i>)·<i>g</i>(<i>x</i>)−<i>f</i>(<i>x</i>)·<i>g</i>'(<i>x</i>)} / _{<i>g</i>²(<i>x</i>)}
<i>f</i> (<i>g</i> (<i>x</i>))	<i>f</i> '(<i>g</i> (<i>x</i>)) · <i>g</i> '(<i>x</i>)
<i>f</i> ^{−1} (<i>x</i>)	¹ / _{<i>f</i>'(<i>f</i>^{−1}(<i>x</i>))}

Integracijske metode

Uvedba nove spremenljivke

$$\int f(x)\,dx \overset{x=g(t)}{\underbrace{=}} \int f(g(t))g'(t)dt$$

$$u=g(x)\implies du=g'(x)dx\implies dx=\frac{du}{g'(x)}$$

Perpartes

$$\int u(x)\,v'(x)\,dx=u(x)v(x)-\int v(x)\,u'(x)\,dx$$

Integral racionalne funkcije

Z deljenjem zapišemo racionalno funkcijo *R*(*x*) v obliki

p(*x*) + ^{*r*(*x*)}/_{*q*(*x*)}, kejr je *r* nižje stopnje od *q*.

Polinom *q* rezcepimo na linearne in nerazcepne kvadratne faktorje.

Funkcijo ^{*p*(*x*)}/_{*q*(*x*)} zapišemo kot vsoto parcialnih ulomkov:

$$\frac{1}{(x-a)^k}\rightsquigarrow \frac{A_1}{(x-a)}+\frac{A_2}{(x-a)^2}+\ldots+\frac{A_k}{(x-a)^k}$$

$$\frac{1}{(x^2+bx+c)^l}\rightsquigarrow \frac{B_1+C_1x}{(x^2+bx+c)}+\ldots+\frac{B_l+C_lx}{(x^2+bx+c)^l}$$

Parcialne ulomke posamično integriremo (*imenovalec mora biti nerazcepen!*):

$$\int \frac{dx}{ax^2+bx+c}=\frac{1}{a\omega}\arctan\left(\frac{2ax+b}{2a\omega}\right);\;\omega=\frac{c}{a}-\left(\frac{b}{2a}\right)^2$$

$$\int \underbrace{\frac{px+q}{ax^2+bx+c}}_t dx=\frac{p}{2a}\ln|t|+\left(q-\frac{pb}{2a}\right)\int \frac{dx}{t}$$

$$\int \frac{px+q}{(ax^2+bx+c)^n}dx=\frac{p}{2a}\frac{t^{1-n}}{1-n}+\left(q-\frac{pb}{2a}\right)\int \frac{dx}{t^n}$$

$$\int \frac{dx}{(ax^2+bx+c)^n}=\frac{1}{a^{\frac{n}{2}}\omega^n}I_n$$

$$I_n=\int \frac{dx}{(t^2+1)^n}\qquad I_1=\arctan t$$

$$I_n=I_{n-1}\left(1-\frac{1}{2(n-1)}\right)+\frac{t}{2(n-1)(t^2+1)^{n-1}}$$

Integrali trigonometričnih funkcij

Integrale z trigonometričnimi funkcijami z univerzalno trigonometrično substitucijo prevedemo na integral racionalne funkcije.

$$\tan\frac{x}{2}=t\qquad dx=\frac{2dt}{1+t^2}\qquad \cos x=\frac{1-t^2}{1+t^2}\qquad \sin x=\frac{2t}{1+t^2}$$

Uporabni integrali

$$\int \sqrt{1+x^2}dx=\frac{1}{2}(x\sqrt{1+x^2}+ln(x+\sqrt{1+x^2}))$$

$$\int \sin^2(x)dx=\frac{x}{2}-\frac{1}{4}\sin(2x)$$

$$\int \cos^2(x)dx=\frac{x}{2}+\frac{1}{4}\sin(2x)$$

Integral iracionalne funkcije

Integrale tipa

∫

p
(
x
)
d
x

a

x

2

+
b
x
+
c

{\displaystyle \int {\frac {p(x)dx}{\sqrt {ax^{2}+bx+c}}} }

 rešujemo na naslednji način:

- Če je *p* konstanten, integral (z dopolnitvijo do ■ in s substitucijo) prevedemo na enega izmed:

$$\int \frac{dx}{\sqrt{a^2-x^2}}=\arcsin\left(\frac{x}{a}\right)+C;\quad a>0$$

$$\int \frac{dx}{\sqrt{x^2-a^2}}=\ln\left|x+\sqrt{x^2-a^2}\right|+C;\quad a>0$$

$$\int \frac{dx}{\sqrt{x^2+a^2}}=\ln\left(x+\sqrt{x^2+a^2}\right)+C;\quad a>0$$

- Če je *p* poljuben polinom, uporabimo nastavek:

$$\int \frac{p(x)}{\sqrt{ax^2+bx+c}}dx=\frac{\tilde{p}(x)\sqrt{ax^2+bx+c}}{\tilde{p}(x)\sqrt{ax^2+bx+c}+\int \frac{C}{\sqrt{ax^2+bx+c}}dx}$$

C je konstanta, *ṽ p* pa polinom, ki ima stopnjo 1 manjšo kot *p*. Koeфициente polinoma *ṽ p* in konstanto *C* dobimo z odvajanjem zgornje enačbe.

Diferencialne enačbe

Ločljive spremenljivke

g(*y*)*y*' = *f*(*x*)

Upoštevamo, da je *y*' = ^{*dy*}/_{*dx*}. Enačbo pomnožimop z *dx* in integriramo obe strani enačbe.

Homogena diferencialna enačba

$$y'=f\left(\frac{y}{x}\right)$$

Uvedemo novo spremenljivko *v*(*x*) = ^{*y*}/_{*x*} ⇒ *y* = *xv* ⇒ *y*' = *xv*' + *v*, vstavimo v začetno enačbo in dobimo

$$xv'v=f(x)\;\Rightarrow\;\frac{v'}{f(v)-v}=\frac{1}{x}$$

Linearna diferencialna enačba

$$p(x)y'+q(x)y=r(x)$$

Najprej rešimo *homogeni del* (*r*(*x*) = 0)

$$py'+qy=0\;\Rightarrow\;y=De^{P(x)};\;P(x)=-\int \frac{q}{p}dx$$

D postane funkcija odvisna od *x* (*variacija konstante*). Zgornjo enačbo odvajomo in dobimo *y*'.

$$y'=D'e^P-\frac{q}{p}De^P$$

y in *y*' vstavimo v prvotno enačbo in iz nje izrazimo *D*', *D* dobimo z integriranjem.

Bernoullijeva diferencialna enačba

$$p(x)y'+q(x)y=r(x)^{\alpha}$$

Če je α = 0, je enačba linearna. Če je α = 1 ima ločljive spremenljivke. Sicer, enačbo prevedemo na linearno. Enačbo delimo z *y*^α in uvedemo novo funkcijo *z* = *y*^{1−α} ⇒ *z*' = (1 − α)*y*'*y*^{−α}. Dobimo linearno enačbo:

$$\frac{1}{1-\alpha}pz'+qz=r$$

Eksaktne diferencialne enačbe

P(*x*,*y*)*dx* + *Q*(*x*,*y*)*dy* = 0 ali *P* + *Qy*' = 0

Naj bo rešitev enačbe *u*(*x*,*y*) = *C*.

Če je *P*_{*y*} = *Q*_{*x*}, obstaja funkcija *u*, da je ∇*u* = (*P*,*Q*) ⇒ *u*_{*x*} = *P*, *u*_{*y*} = *Q*.

Izračunamo u tako da u_x integriramo po x (namesto konstante prištejemo funkcijo f(y)). Nato pravkar izračunani u odvajamo po y in ga enačimo z u_y = Q. Izrazimo f' in z integriranjem dobimo f.

Če *P*_{*y*} ≠ *Q*_{*x*}, obstaja integrajoči množitelj μ, da je (μ*P*)_{*y*} = (μ*Q*)_{*x*}

Homegena linearna dif. enačba 2. reda

$$y''+p(x)y'+q(x)y=0$$

Naj bo *y*₁(*x*) dana rešitev enačbe. Drugo linearno neodvisno rešitev *y*₂(*x*) dobimo kot rešitev

$$y_1y_2'-y_1'y_2=W(x)\quad W(x)=e^{-\int p(x)dx}$$

Nehomogena linearna dif. enačba 2. reda

$$y''+p(x)y'+q(x)y=r(x)$$

Naj bosta *y*₁, *y*₂ linearno neodvisni rešitvi homogene enačbe (*r*(*x*) = 0). Partikularno rešitev dobimo z nastavkom:

$$y_p=C_1(x)y_1+c_2(x)y_2$$

kjer funkciji *C*₁, *C*₂ zadoščata

$$C_1'y_1+C_2'y_2=0\qquad C_1'y_1'+C_2'y_2'=r(x)$$

Linearna dif. enačba 2. reda s konstantnimi koeficienti

$$y''+py'+qy=r(x)$$

Kjer sta *p*, *r* ∈ ℝ.

Najprej rešimo homogeni del. V zgornjo enačbo vstavimo *y* = *e*^{λ*x*} in dobimo karakteristični polinom:

$$\lambda^2+p\lambda+q=0$$

- Če je λ₁, λ₂ ∈ ℝ, je splošna rešitev oblike

$$y=C_1e^{\lambda_1x}+C_2e^{\lambda_2x}$$

- Če je λ₁, λ₂ ∈ ℂ, je splošna rešitev oblike

$$\lambda_1=a+bi\qquad \lambda_2=a-bi$$

$$y=C_1e^{ax}\cos bx+C_2e^{ax}\sin ax$$

Linearna dif. enačba 2. reda s konstantnimi koeficienti in posebno vrsto nehomogenosti

$$y''+py'+qy=P(x)e^{\lambda x}$$

kjer so *p*, *q*, λ ∈ ℝ, *P*(*x*) pa polinom. Partikularno rešitev določimo z nastavkom

$$y_p=Q(x)x^ke^{\lambda x}$$

Kjer je *Q*(*x*) polinom iste stopnje kot *P*, *k* pa pove večkratnost ničle karakterističnega polinoma.

Sistemi linearnih diferencialnih enačb

$$\dot{x}=Ax$$

Kjer je *A* 2 × 2 matrika.

- Če se *A* da diagonalizirati, oziroma ima dva linearno neodvisna lastna vektorja

e
→

1

,

e
→

2

{\displaystyle {\vec {e}}_{1},{\vec {e}}_{2}}

 in lastni vrednosti λ₁, λ₂.

$$x(t)=C_1e^{\lambda_1t}{\vec {e}}_1+C_2e^{\lambda_2t}{\vec {e}}_2$$

- Če se *A* ne da diagonalizirati, oziroma ima samo en lastni vektor

e
→

{\displaystyle {\vec {e}}}

, potem izračunamo

k
→

{\displaystyle {\vec {k}}}

 kot rešitev (*A* − λ*I*)

k
→

{\displaystyle {\vec {k}}}

$$x(t)=C_1e^{\lambda t}{\vec {e}}+C_2e^{\lambda t}({\vec {k}}+t{\vec {e}})$$